

Transakcijsko mirotvorstvo: analiza Trumpove mirovne inicijative za Ukrajinu*

PETAR POPOVIĆ

Sveučilište u Zagrebu, Fakultet političkih znanosti

Sažetak

Rad analizira mirovnu inicijativu administracije Donalda Trumpa za okončanje rata između Rusije i Ukrajine u kontekstu krize liberalnog međunarodnog poretka. Teorijski okvir oslanja se na literaturu o postliberalnom i autoritarnom upravljanju sukobima, posebno se fokusirajući na pojmove poput “revizionističkog upravljanja sukobima”, koji ukazuju na ključnu ulogu transakcijske logike u mirovnim procesima. Empirijski dio posvećen je analizi formata pregovora Trumpove mirovne inicijative. Riječ je o strategiji odvojenih bilateralnih pregovora koje je SAD vodio paralelno s Ukrajinom i Rusijom. Taj format pregovora omogućuje posredniku da kombinira političke, sigurnosne i ekonomske instrumente pritiska, dok se mirovni proces istodobno povezuje s investicijskim i gospodarskim aranžmanima. Takav pristup stvara specifičan oblik transakcijskog mira: u stvarnosti zamrznuti sukob u kojemu politički kompromis nameće dominantna sila.

Gljučne riječi: Trump, Rusija, Ukrajina, mir, transakcijska diplomacija, upravljanje sukobima

1. Uvod

Ulaskom u trinaestu godinu sukoba i petu godinu otvorene ruske invazije rat između Rusije i Ukrajine ostaje bez naznaka skorašnjeg mirovnog rješenja. Dosadašnje mirovne inicijative, kao i pregovori samih zaraćenih strana uglavnom su bili kratkotrajni i neuspješni (vidi Bač, 2025). Iako je Donald Trump po povratku na vlast 2025. pokrenuo dosad najozbiljniji američki angažman s ciljem okončanja rata, više od godine dana intenzivnih diplomatskih napora nije dovelo do bitnih pomaka.

* Rad je nastao u okviru Erasmus+ projekta ValEU’s Jean Monnet Research & Education Network on Contestations to EU Foreign Policy koji se provodi na Fakultetu političkih znanosti od 2024. do 2026. godine.

Rat se i dalje vodi u stanju iscrpljujućeg zastoja, jer rusko vodstvo pod Vladimirom Putinom zasad ne pokazuje spremnost na kompromisno mirovno rješenje. Ruski mirovni plan ne može biti drugo do pobjednički mir koji bi ostvario ciljeve zacrtane prije početka invazije: denacifikacija Ukrajine (ustopostava marionetskog režima u Kijevu); demilitarizacija Ukrajine i njezino odustajanje od članstva u NATO-u; te – u skladu s ultimatumom Americi i NATO-u iz prosinca 2021. – *de facto* povlačenje NATO-a na granice iz 1997. U literaturi se ruski pristup ratu promatra u širem sklopu sigurnosnih, geopolitičkih, ideoloških i pravnih pitanja koja nadilaze sam ukrajinski kontekst (Bilandžić *et al.*, 2023; Boban, 2023; Buzar, 2023; Kurelić, 2023; Bilandžić i Burazin, 2026). No kad je riječ o američkom interesu za okončanje rusko-ukrajinskog sukoba, napose o mirovnoj inicijativi Trumpove administracije, zamjetna je istraživačka praznina.

U teorijama međunarodnih odnosa problem mira tradicionalno se promatra iz perspektive dviju dominantnih i suprotstavljenih teorijskih tradicija: realizma i liberalizma (vidi Filipović, 2015, str. 49-60). Liberalni pristup, koji u kontekstu rata u Ukrajini zastupaju EU i Kanada (te SAD u vrijeme administracije predsjednika Joea Bidena), polazi od ideje “pravednog i održivog mira”. To podrazumijeva da budući mirovni sporazum mora biti u skladu s Poveljom UN-a i međunarodnim pravom, što uključuje: a) očuvanje teritorijalnog integriteta Ukrajine u granicama prije početka rata 2014. godine; te b) njezino suvereno pravo da slobodno odredi svoj politički i sigurnosni put, uključujući i mogućnost pristupanja NATO-u i EU-u. Predsjednica Europske komisije Ursula von der Leyen izjavila je da mirovni plan za Ukrajinu “ne smije posijati sjeme budućeg sukoba” (European Commission, 2025). Takva formulacija, koja parafrazira prvi preliminarni članak iz djela *K vječnom miru* Immanuela Kanta, upućuje na temeljnu liberalnu pretpostavku da trajni mir nije moguć bez normativnog utemeljenja u pravu i političkoj odgovornosti građana. Drugim riječima, zahtjev za pravednim i održivim mirom implicitno je zahtjev za političkom preobrazbom Rusije.

Realistički kritičari, primjerice John Mearsheimer (2022), upozoravaju da takva politika demokratskog Zapada nosi ozbiljan rizik daljnje eskalacije sukoba, uključujući i mogućnost nuklearnog rata s Rusijom. Uvažavajući postojeće odnose moći i sigurnosne interese Moskve, realisti smatraju da pregovori ostaju jedini realan put prema okončanju sukoba. U tom se smislu Trumpova mirovna inicijativa može tumačiti kao realistički pristup. Općenito kada je riječ o njegovoj doktrini, kako ističu Randall L. Schweller (2021; 2023) i pojedini drugi autori realističke škole (usp. Vincente, 2024), Trump prepoznaje i prilagođava američku vanjsku politiku stvarnosti nove multipolarne strukture međunarodnog sustava. Posljedično, Trumpov mirovni plan u bitnome predstavlja inverziju liberalnog pojma “pravednog i održivog mira”. On podrazumijeva: a) *de facto* priznanje ruske okupa-

cije teritorija na istoku i jugu Ukrajine; te b) odbacivanje ukrajinskog članstva u NATO-u.

Ovaj rad polazi od pretpostavke da Trumpova transakcijska vanjska politika i mirovne inicijative koje iz nje proizlaze nadilaze klasičnu liberalno-realističku binarnu podjelu. Umjesto toga one se mogu razumjeti u kontekstu krize liberalnog međunarodnog poretka u kojemu se pojavljuju alternativni, postliberalni modeli upravljanja sukobima. Za razliku od liberalnog mira, koji počiva na pravnim normama, institucijama i trajnom rješavanju sukoba, postliberalni mir karakterizira upravljanje sukobima i njihovo zamrzavanje, pri čemu stabilnost ostaje inherentno krhka. Trumpov vanjskopolitički pristup, obilježen transakcijskom logikom ekonomskog interesa i nastojanjem da se iz mirovnog posredovanja izvuku političke i gospodarske koristi, stoga se ne može u potpunosti svrstati ni u realističku paradigmu. Naime, i realizam, unatoč naglasku na moći i interesima države, pretpostavlja određenu normativnu dimenziju stabilnosti i *statusa quo* kao vrijednosti po sebi, koja u transakcijskom pristupu u velikoj mjeri izostaje (vidi Mladić, 2011; Popović, 2021; 2024).

Ovaj rad nastoji pokazati kako Trumpova mirovna inicijativa za Ukrajinu predstavlja primjer transakcijskog modela upravljanja sukobima koji se uklapa u širi obrazac postliberalnog ili autoritarnog mira. Analiza se osobito usredotočuje na specifičnu pregovaračku metodu – format odvojenih bilateralnih pregovora u kojem Trump nastoji paralelno pregovarati sa svakom od zaraćenih strana, pri čemu se mirovni proces povezuje s investicijskim aranžmanima. Takav pristup, u kojemu se politički sporazum nadopunjuje ekonomskim transakcijama, sukobljenim stranama implicitno nudi model zamrznutog sukoba, dok istodobno otvara prostor za ostvarenje poslovnih i geopolitičkih interesa SAD-a.

2. Pojam mira u postliberalnom poretku

Urušavanje liberalnog međunarodnog poretka očituje se, među ostalim, i u promjeni načina na koji se pristupa rješavanju sukoba (*conflict resolution*) i izgradnji mira (*peacebuilding*). Liberalni model mira, koji je vrhunac dosegno u razdoblju američke unipolarnosti 1990-ih i 2000-tih, nije bio usmjeren samo na zaustavljanje nasilja, nego i na postizanje održivih političkih rješenja sveobuhvatnim procesima izgradnje mira u ratom pogođenim društvima. Takvi su pristupi obično uključivali multilateralne pregovore, međunarodni pritisak na zaraćene strane, mirovne operacije te dugotrajne reforme usmjerene na demokratizaciju, jačanje institucija i ekonomsku liberalizaciju (usp. Picula, 2005; Margaletić, 2022). Međutim, rezultati tog modela bili su ograničeni, uz tek nekoliko relativno uspješnih slučajeva, poput uspostave međunarodne uprave u Istočnom Timoru nakon referendumu o neovisnosti 1999. Ukratko, liberalni mir u velikoj je mjeri ostao nedovršen projekt, a tu

nedovršenost simbolizira Daytonski sporazum kojim je okončan rat u Bosni i Hercegovini 1995.

U razmatranju fenomena postliberalnog mira posebno treba istaknuti rad Olive-
ra P. Richmonda (2011; 2025a; usp. Chandler, 2017). Taj autor današnju nestabilnu
situaciju tumači upravo kao reakciju na institucionalizirane prakse liberalnog rješa-
vanja sukoba. Tomu je najviše pridonio američki intervencionizam nakon teroristič-
kih napada 11. rujna 2001. Globalni rat protiv terorizma te politika promjene režima
(*regime-change*) ozbiljno su potkopali legitimitet svih budućih mirovnih inicijativa.
Posebice u slučajevima ratova u Afganistanu, Iraku, Libiji i Siriji liberalni se mir
počeo doživljavati kao oblik “neokolonijalne” politike zapadnih zemalja, koje se na
međunarodno pravo i liberalne norme pozivaju deklarativno i selektivno. U posljed-
njih petnaestak godina mirovni prijedlozi nailaze na snažan otpor lokalnih elita, jer
izgradnja mira, što uključuje nadzirane institucionalne reforme, izravno ograničava
njihove političke i ekonomske interese. Konačno, i možda najvažnije, slabi politička
volja velikih sila za multilateralno rješavanje sukoba u kontekstu uspona autoritarnih
sila Kine i Rusije. Kriza multilateralizma očituje se i u činjenici da unatoč rastućem
broju oružanih sukoba, od 2014. gotovo da nema novih mirovnih operacija UN-a.

Prema Richmondu (2025b), taj postupni pomak prema postliberalnom miru
uokviruje se pojmom “autoritarni međunarodni poredak”, u kojemu sve veću ulogu
mirovnih posrednika imaju neliberalni i autoritarni režimi poput Kine, Rusije,
Turske, Saudijske Arabije, Ujedinjenih Arapskih Emirata, Katara, Egipta i Indije.
Umjesto rješavanja sukoba i izgradnje mira autoritarni se režimi u svom pristupu
oslanjaju na model upravljanja sukobima (*conflict management*). Taj pojam označa-
va situaciju koja nije ni rat ni mir; nasilje se ograničava ili obustavlja, ali se ne rje-
šavaju temeljni politički uzroci sukoba. Mjere kojima se upravlja tipično uključuju
prekid vatre i strategije odvratanja ili razdvajanja sukobljenih snaga.

Autoritarno upravljanje sukobima predstavlja povratak starijim, tradicional-
nim modelima održavanja međunarodnog poretka, koje karakterizira normalizacija
uporabe sile te prihvaćanje teritorijalnih promjena u vidu aneksija, podjela država
i prisilnog raseljavanja. Povijesno gledano, europski sustav ravnoteže snaga u 18.
i 19. stoljeću može se smatrati svojevrsnim prototipom takvog pristupa. U sustavu
ravnoteže mir je bio rezultat pragmatičnog upravljanja odnosima među velikim si-
lama s ciljem ograničavanja ratova i sprečavanja uspostave kontinentalne hegemo-
nije. Slična logika bila je prisutna i tijekom Hladnoga rata, kada su mirovni napori
uglavnom bili usmjereni na stabilizaciju odnosa između suparničkih blokova, bez
pokušaja uklanjanja ideoloških temelja njihova neprijateljstva. Okončanje Korej-
skog rata 1953. prekidom vatre često se uzima kao početna točka takvog obrasca, u
kojem su SAD i Sovjetski Savez uspostavili sustav blokovske kontrole i zamrznutih
sukoba kako bi održali relativno stabilan bipolarni sustav.

David Lewis (2022) tvrdi da je suvremeni oblik autoritarnog upravljanja sukobima inaugurirala Rusija u razdoblju između 2015. i 2021., kada je “posredovala” u Siriji, Libiji, Afganistanu, Centralnoj Afričkoj Republici, Gorskom Karabahu i Maliju. Četiri glavna indikatora definiraju ruski pristup. Prvo, uporaba ili prijetnja uporabom vojne sile smatra se ključnim instrumentom uspješnog upravljanja sukobom. Pregovori bez realne poluge prisile rijetko dovode do prekida borbi, jer zaraćene strane nemaju dovoljno poticaja za kompromis. Drugo, vojna sila sama po sebi nije dovoljna; pregovori se moraju voditi s različitim opozicijskim akterima (uključujući terorističke grupacije). Posrednik u takvom modelu nije neutralna treća strana, nego zainteresiran i dovoljno snažan akter koji može nametnuti rješenje. Treće su tzv. “multipolarni” aranžmani; odnosno ključni akteri u rješavanju sukoba su države, a ne međunarodne organizacije ili akteri civilnog društva. Četvrto, ruski model predstavlja se kao alternativa Zapadu i liberalnim koncepcijama mira, stavljajući naglasak na stabilnost i poredak kao primarne vrijednosti.

Navedeni obrasci nisu jedinstven model primjenjiv u svim okolnostima, nego prije skup temeljnih načela koja upućuju na širi trend autoritarnog upravljanja sukobima, u prvom redu oslanjanje na uporabu ili prijetnju uporabom sile kao sredstvo pregovaračkog pritiska te preferiranje bilateralnih pregovaračkih formata među državama umjesto multilateralnih procesa (usp. Yuan, 2022). Davanje prioriteta stabilnosti režima i geopolitičkim interesima u biti je ono što vodi tzv. “pobjedničkom miru” (*Victor's peace*), u kojemu pobjednička strana nameće institucionalne, teritorijalne i političke uvjete mira. Međutim, zbog upitne legitimnosti takvog poretka među poraženim stranama nestabilnost neizbježno postaje njegovo trajno obilježje. Budući da autoritarno upravljanje sukobom teži održavanju kontroliranog odnosa snaga, proces upravljanja postaje sam sebi svrhom (vidi Richmond, 2025b).

Prijelaz iz liberalnog u autoritarni poredak zaokružen je Trumpovim predsjedništvom. Njegove mirovne inicijative, posebno u slučaju rusko-ukrajinskog rata, uklapaju se u širi trend postupnog oblikovanja postliberalnog mira. Trumpov vanjskopolitički pristup počiva na transakcijskoj diplomaciji, bilateralnim dogovorima velikih sila i pragmatičnom prihvaćanju postojećih odnosa moći. Polazeći od takve logike, odbacuje liberalne norme i međunarodno pravo priznavanjem faktičnog stanja: u ovom slučaju, priznavanjem ruske okupacije Donbasa i Krima te demarkacijom sfera utjecaja između NATO-a i Rusije. Ipak, Trumpov pristup ne može se u potpunosti svesti na klasične modele ravnoteže snaga ili samo na “pobjednički mir”. Ključna je upravo ekonomska i transakcijska dimenzija mirovnih pregovora, u kojima komercijalni aranžmani i investicijski interesi postaju sastavni dio same strukture mirovnog procesa.

Međutim, ni u svojoj transakcijskoj dimenziji Trumpov pristup miru nije posve jedinstven. Nik Hynek i dr. (2025) ističu da je globalizacija posljednjih desetljeća

stvorila mreže ekonomske i financijske međuovisnosti koje autoritarne države pretvaraju u sredstva političke prinude. Pretvaranje međuovisnosti u oružje velikih sila (*weaponized interdependence*) aspekt je ekonomske prinude, koja u mirovnim posredovanjima poprima jednako važnu ulogu i postaje gotovo neodvojiva od prinude uporabom ili prijeljnom uporabe vojne sile. Kod Trumpa je to temeljna pretpostavka transakcijske vanjske politike u cjelini, koja se iščitava iz njegova predizbornog pamfleta za prvi predsjednički mandat: “Djeluj na temelju svoje snage (...) Moramo iskazati našu volju da uporabimo našu ekonomsku snagu kako bismo nagradili one zemlje koje s nama surađuju i kaznili one koje to ne čine” (Trump, 2015, str. 30).

U takvim se okolnostima upravljanje sukobima više ne može svesti na klasične obrasce niti se može objasniti modelima iz doba Hladnoga rata ili tradicionalne ravnoteže snaga, jer su geopolitički odnosi duboko isprepleteni s globalnim ekonomskim interesima. Upravo ta ekonomska dimenzija daje novi karakter autoritarnom upravljanju sukobima, koje Hynek i dr. opisuju prikladnijim pojmom “revizionističkog upravljanja sukobima”. Riječ je o modelu u kojem se mirovni procesi oblikuju isprepletanjem geopolitičkih i poslovnih interesa vladajućih elita. Prema tom modelu:

pregovori se pretvaraju u sklapanje poslova: sve može postati predmet razmjene, kupnje i prodaje – uključujući mir, ljude te njihova prava i pravdu kao takvu. Pojavljuju se poluposrednici, odnosno posrednički brokeri koji djeluju kao moćnici iz sjene, pri čemu su im ekonomski poticaji glavno sredstvo djelovanja. Ono što revizionističko upravljanje sukobima čini specifičnim jest njegova dominantno ekonomska logika. Mir pritom postaje prazna oznaka, na koju se često poziva, ali samo kao na pregovarački ulog, a ne kao na istinski cilj. Umjesto toga najveći naponi ulažu se u to da postignuti dogovor koristi domaćim kleptokratskim, oligarhijskim ili obiteljskim ekonomskim interesima aktera koji sudjeluju u “stvaranju mira”. (Hynek *et al.*, 2025, str. 115-116)

Pojam revizionističkog upravljanja sukobima implicitno dovodi u pitanje uobičajeno realističko tumačenje suvremenog međunarodnog sustava kao multipolarnog, barem u pogledu promjena u načinu funkcioniranja globalne politike. Postliberalni poredak ne može se razumjeti kroz klasične modele upravljanja velikih sila koji su, bilo u svojoj vestfalskoj ili hladnoratovskoj fazi, počivali na doktrinama državnog razloga i realpolitike.

Stacie E. Goddard i Abraham Newman (2025) tvrde da se, umjesto toga, suvremeni međunarodni odnosi u određenim aspektima podudaraju s ranim modernim dinastičkim sustavom, u kojem relativno mali krug političkih i ekonomskih elita oblikuje međunarodnu politiku preko osobnih mreža i privatnih interesa. Primjerice, Trump svoju vanjsku politiku oblikuje oslanjajući se na užu krug sastavljen od članova njegove obitelji, odanih političkih lojalista i privatnih poduzetnika iz kor-

porativnog svijeta (posebice iz sfere visoke tehnologije). Riječ je, smatraju ti autori, o “neorojalističkom” sustavu što ga oblikuje mala skupina elita (“klike”), koje se koriste međunarodnim gospodarskim i vojnim međuovisnostima kako bi za sebe izvlačile materijalne resurse i statusne počasti. Takav poredak odbacuje načela suverene jednakosti i nemiješanja te počiva na ideji da vladajuća klika ima dominantan položaj i kao ravnopravne priznaje samo suparničke “velike klike” – svi ostali su nejednaki i ne uživaju odgovarajuće priznanje.

Pojmovi autoritarnog međunarodnog poretka kao normativnog okvira te neo-rojalizma kao praktičnog funkcioniranja personalizirane mreže političkih i ekonomskih elita analitički se objedinjuju pojmom revizionističkog upravljanja sukobima. Taj koncept upućuje na model u kojem se mirovni procesi ne vode prvenstveno radi rješavanja temeljnih uzroka sukoba, nego postaju instrumenti geopolitičkih i ekonomskih kalkulacija. Takva se logika u praksi jasno očituje u Trumpovoj mirovnoj inicijativi za Ukrajinu. Iako je taj plan od samoga početka bio suočen s ozbiljnim ograničenjima – ponajprije zbog činjenice da Rusija nastoji ostvariti svoje ciljeve vojnom pobjedom, a ne kompromisnim mirom – on je ipak analitički indikativan jer pokazuje kako se u postliberalnom međunarodnom okruženju redefinira samo značenje mira.

3. Transakcijski mir i strategija odvojenih bilateralnih pregovora

Kada je u veljači 2025. pokrenut mirovni proces, Trump je najavio da će mir biti postignut u roku prvih 100 dana njegova mandata. Europski saveznici bili su isključeni iz pregovora, dok je SAD započeo odvojene bilateralne razgovore s Ukrajinom, odnosno s Rusijom. Kao što je prethodno istaknuto, jedno od ključnih obilježja revizionističkog upravljanja sukobima jest transakcijska logika pregovora. U takvom pristupu politički, teritorijalni ili sigurnosni ustupci postaju predmet razmjene koja sliči poslovnom sporazumu. Taj obrazac uočljiv je već u inicijalnoj pregovaračkoj agendi koju je postavila američka strana. U pregovorima s Ukrajinom otvoreno je pitanje prepuštanja dijela ukrajinskih prirodnih resursa američkom vlasništvu kao kompenzacije za prethodnu vojnu pomoć. Na prvim američko-ruskim pregovorima, održanim u Rijadu 18. veljače, SAD je uz normalizaciju odnosa u pregovorima nudio mogućnost povlačenja sankcija Rusiji kako bi uspostavili gospodarsku i energetska suradnju.

Temeljni interes Trumpove administracije bilo je postupno povlačenje SAD-a iz sukoba obustavom vojne pomoći Ukrajini i prepuštanjem odgovornosti za njezinu obranu europskim saveznicima. Taj interes treba promatrati u širem kontekstu Trumpova ekonomskog plana, osmišljenog kao kombinacija smanjenja poreza radi poticanja ulaganja i uvođenja protekcionističkih mjera, čime bi se kompanije potaknulo na premještanje ili povratak proizvodnje u SAD. Kako bi se u pogledu po-

rezne reforme izbjeglo povećanje ionako neodrživo visokog proračunskog deficita, Trumpov je ekonomski program predviđao radikalne mjere fiskalne konsolidacije putem masovnih otpuštanja u državnoj upravi te ukidanja socijalnih programa i agencija za međunarodnu pomoć, poput USAID-a. Tadašnji Trumpov savjetnik Elon Musk procijenio je da bi mjere mogle donijeti uštedu od oko dvije milijarde dolara u državnom proračunu (Papenfuss, 2025). U tom je kontekstu trebalo smanjiti ili u potpunosti ukinuti pojedine američke vojne angažmane u svijetu, prije svega vojnu pomoć Ukrajini.

Dakle, američko povlačenje bilo je neizbježno, ali prema interpretacijama postoji nekoliko razloga zbog kojih je Trumpova administracija željela postići mirovno rješenje. Prvi je Trumpova potreba za brzim vanjskopolitičkim uspjehom; drugi je realan strah da bi daljnje slabljenje Rusije doista moglo dovesti do eskalacije, pa čak i nuklearnog sukoba; a treći upućuje na širu strategiju približavanja Moskvi kako bi se Rusiju udaljilo od strateškog partnerstva s glavnim američkim suparnikom Kinom (Kovačević, 2025, str. 197-202). U svakom slučaju, brzo okončanje sukoba omogućilo bi Washingtonu prijeko potrebno smanjenje vojnog angažmana u Europi i preusmjerenje strateških resursa na druge prioritete.

Stoga je strategija Trumpove mirovne inicijative kao prioritet postavila pridobivanje strana za postizanje dogovora o prekidu vatre. Ključ uspjeha počivao je u formatu odvojenih bilateralnih pregovora SAD-a s Ukrajinom i Rusijom, koji je u javnosti često površno interpretiran kao oblik pendularne diplomacije (*shuttle diplomacy*).¹ Međutim, u pendularnoj diplomaciji, kao i u svakom obliku mirovnog posredovanja, posrednik nastoji ostati nepristran i barem načelno neutralan. U ovom je slučaju SAD djelovao kao zainteresirana treća strana. Kako je istaknuo Marc Weller (2025), taj je format imao stanovitu stratešku vrijednost jer je omogućavao posredniku da vrši pritisak na obje strane. SAD bi ponudio prijedlog mirovnog dogovora, uz implicitnu prijetnju ozbiljnim posljedicama za stranu koja ga odbije. Za Moskvu bi to značilo dodatnu međunarodnu izolaciju i moguće pooštavanje sankcija, dok bi za Kijev moglo podrazumijevati smanjenje ili obustavu američke vojne i obavještajne potpore. Ustvari, strategija omogućuje pregovaraču da balansiranjem između dviju strana vrši pritisak na svaku od njih oslanjajući se na pregovaračku polugu koju mu pruža dogovor s drugom stranom.

Pritisak je prvo izvršen na Ukrajinu. Vlasti u Kijevu nastojale su što prije potpisati ugovor o mineralima kako bi obvezale SAD, dok je Trumpova administraci-

¹ Pendularna diplomacija je tip posredovanja koji zbog aktivnog sukoba ne dovodi neprijateljske strane za isti pregovarački stol, već posrednik prenosi poruke, prijedloge i uvjete dogovora. Tu je metodu proslavio Henry Kissinger kao posrednik u pregovorima Egipta i Izraela nakon Jomkipurskog rata 1973. Poznati su primjer pregovori u Daytonu 1995., kada je Richard Holbrooke posredovao odvojenim pregovorima s jugoslavenskom/srpskom, hrvatskom i bošnjačkom stranom.

ja prioritet davala prekidu vatre. Suprotstavljeni stavovi eskaliraju javnom svađom Trumpa s ukrajinskim predsjednikom Volodimirom Zelenskim u Bijeloj kući 28. veljače, nakon čega je Kijevu obustavljena sva američka vojna pomoć i obavještajna suradnja. Pomoć je obnovljena tek nekoliko tjedana poslije, kada je Zelenski pristao na prekid vatre na pregovorima u saudijskom gradu Džedi. Budući da je Ukrajina pristala na američke uvjete, Trumpova se administracija okrenula prema Rusiji. Potkraj ožujka, nakon telefonskog razgovora Trumpa i Putina te sastanka američke i ruske delegacije u Rijadu, dogovoren je prekid vatre ograničen na Crno more i energetske infrastrukturu. Međutim, Rusija ne samo da je prekršila dogovoreni prekid vatre nego je pokrenula napade na civilne ciljeve. Kako se bližio istek roka od 100 dana, Trump je uputio “posljednju ponudu” Putinu 23. travnja, koja je uz američko *de facto* priznanje okupiranih područja uključivala i *de jure* priznanje okupiranog Krima te jamstvo da Ukrajina neće biti primljena u NATO. Rusija je i tu ponudu odbila.

Istovremeno, Ukrajina je iskoristila diplomatsku prednost pa je 30. travnja potpisao sporazum o mineralima. Budući da su američko-ruski pregovori ušli u fazu zastoja, pretpostavljalo se da će SAD nastaviti pomagati Ukrajinu. To je u prvi mah izazvalo unutarnje političke prijepore, jer se krah mirovne inicijative poklopio s kongresnom raspravom o poreznoj reformi. Strahovalo se da će izglasavanje zakona o smanjenju poreza, tzv. “Veliki lijepi zakon” (*Big beautiful bill*), u kontekstu većih troškova vojne pomoći neizbježno povisiti deficit. Kako je upozorio senator Sheldon Whitehouse: “Ne možete stvoriti gospodarski rast dok financirate rat, a istodobno smanjujete prihode države” (Tohi, 2025). Međutim, Trumpova administracija od početka mandata nije donijela nijedan zakon niti je odobrila nove pakete pomoći Ukrajini, izuzev isporuka odobrenih još za Bidenove administracije. Do kraja 2025. američka pomoć Ukrajini pala je za 99% (vidi Masters i Merrow, 2025).

Trumpova administracija posredno je omogućila nastavak opskrbe Ukrajine američkim naoružanjem preko novoosnovanog mehanizma “Liste prioritarnih potreba Ukrajine”, prema kojemu NATO-saveznici financiraju kupnju američkog oružja koje se potom isporučuje Ukrajini. Istodobno europski saveznici, prihvaćanjem Trumpova zahtjeva za povećanjem obrambenih izdataka na 5% BDP-a, provode svojevrsni “obrnuti Marshallov plan”, odnosno povećanom vojnom potrošnjom i kupnjom američkog naoružanja podupiru američku vojnoindustrijsku proizvodnju, pri čemu se rat u Ukrajini koristi kao političko opravdanje takve potrošnje (Marder, 2025). Dodatnu ekonomsku dimenziju predstavlja sporazum o mineralima, koji predviđa osnivanje zajedničkog američko-ukrajinskog investicijskog fonda za obnovu. Prema tom sporazumu buduća američka vojna pomoć tretirala bi se kao kapitalni doprinos SAD-a. Na taj način sigurnosna jamstva, koja Trumpova administracija u početku nije bila spremna formalno uključiti u sporazum, posredno se integriraju u okvir ekonomske suradnje Ukrajine i SAD-a.

Do ponovnog diplomatskog zbližavanja Rusije i SAD-a dolazi na samitu Trumpa i Putina održanom na Aljasci u kolovozu. Sam sastanak nije donio konkretne rezultate, ali odnosi SAD-a i Rusije uglavnom se održavaju neformalnim i diskretnim pregovaračkim kanalima. Takvi su kontakti uspostavljeni još prije prvog službenog susreta u Rijadu, a odvijali su se kroz osobne mreže političkih i poslovnih/privatnih aktera. Riječ je o sastancima Trumpova posebnog izaslanika Stevea Witkoffa, donedavnog trgovca nekretninama, te Kirila Dmitrijeva, čelnika ruskog državnog investicijskog fonda i bliskog suradnika Kremlja. U travnju su se, paralelno s pregovorima ukrajinske delegacije i američkog Ministarstva financija o sporazumu o mineralima, vodili i razgovori između Witkoffa i Dmitrijeva o mogućim oblicima američko-ruske gospodarske suradnje u sektoru strateških sirovina. Budući da se značajan dio nalazišta kritičnih minerala i rijetkih zemnih metala nalazi na području Donbasa, koje je Rusija anektirala, potencijalni dogovor o takvim investicijama implicitno bi otvarao pitanje američkog *de facto* priznanja okupacije tih teritorija.

Posrednicima u sjeni pridružio se i Trumpov zet Jared Kushner, koji ne obnaša nikakvu javnu funkciju. U studenom su zajedno izradili plan u 28 točaka koji se u načelu temelji na prijedlogu teritorijalnih koncesija Rusiji (uključujući oko 20% područja Donjecka koje Rusija nije uspjela vojno zauzeti) te na zabrani ukrajinskog pristupa NATO-u. Plan je rezultat brojnih pregovora SAD-a i Rusije na kojima su, među ostalim, razmatrali uspostavu suradnje u arktičkoj regiji, zajedničku eksploataciju kritičnih minerala te poslovanje u nizu drugih gospodarskih sektora (Stepanenko, 2025). Neposredno nakon što je u javnost procurio taj plan od 28 točaka, Zelenski je iznio modificirani plan u 20 točaka. Plan je oblikovan nakon konzultacija s europskim saveznicima i američkim dužnosnicima u Washingtonu. Nova verzija predviđa snažna sigurnosna jamstva SAD-a i NATO-a Ukrajini, dodatno proširenje američko-ukrajinske suradnje u području energetike te otvaranje Ukrajine izravnim stranim investicijama. Deseta točka predviđa sklapanje sporazuma o slobodnoj trgovini sa SAD-om (Denisova, 2025).

4. Dometi i ograničenja transakcijskog mirovnog posredovanja

Premda je američka strana i dalje uključena u pregovore, naznaka skorog okončanja rata zasad nema. Strategiju odvojenih bilateralnih pregovora trenutačno obilježava postojanje dviju pregovaračkih linija. Prva je službena i odnosi se na pregovore s Ukrajinom (primjerice pregovori američkog Ministarstva financija s ukrajinskom stranom o sporazumu o mineralima). Druga je linija znatno diskretnija i odnosi se na kontakte između Stevea Witkoffa i Kirila Dmitrijeva, kojima se pridružio i Jared Kushner. Potonja linija odgovara prethodno spomenutom konceptu “klike”, unutar koje se u velikoj mjeri usklađuju i privatni poslovni interesi, dok je postizanje mira tek sekundarna posljedica tih aktivnosti. U tom se pogledu Trumpova mirovna

inicijativa za Ukrajinu uklapa u oblik revizionističkog upravljanja sukobom, čija je logika održavanje konflikta u kontroliranom obliku, pri čemu se mir često koristi kao okvir za ostvarivanje političkih i ekonomskih interesa elita uključenih u proces pregovora.

Za objašnjenje Trumpova transakcijskog posredovanja kao revizionističkog upravljanja konfliktom spomenuta strategija odvojenih bilateralnih pregovora od središnjeg je značaja. Da bi se adekvatno objasnila njezina svrhovitost, potrebno ju je analizirati u usporedbi s drugim slučajevima. Trump pretenciozno ističe da je okončao osam ratova, no pravi uvid nude primjeri njegova posredovanja u normalizaciji odnosa po istoj pregovaračkoj metodi.² Riječ je o dva istaknuta slučaja tijekom njegova prvog mandata. Prvi je normalizacija odnosa između arapskih zemalja i Izraela, koja 2020. rezultira potpisivanjem Abrahamskih ugovora (ustvari, okvira za niz bilateralnih sporazuma Izraela s Ujedinjenim Arapskim Emiratima, Sudanom, Bahreinom i Marokom). U tom se procesu posebno ističu bilateralni pregovori SAD-a i Maroka, u kojima je važnu ulogu odigrao Kushner. Ustupak Maroku za potpisivanje sporazuma s Izraelom bilo je američko priznanje marokanske ilegalne okupacije Zapadne Sahare. Maroko je zauzvrat potpisao unosan ugovor o kupnji tehnološki naprednog naoružanja od američkog vojnoindustrijskog kompleksa u vrijednosti od milijarde dolara (Reuters, 2020).

Drugi su slučaj Washingtonski sporazumi o normalizaciji ekonomskih odnosa Srbije i Kosova, također potpisani 2020. Sporazume su činile dvije jednostrane izjave srpskih i kosovskih predstavnika, navodno zbog toga što Srbija ne priznaje Kosovo. Pitanje zajedničkog upravljanja resursima i infrastrukturom jezera Gazivode predstavljalo je središnju točku ekonomske normalizacije. Znakovito je, međutim, da srpska i kosovska strana s jednostranim izjavama nisu preuzele ugovorne obveze jedna prema drugoj, nego prema SAD-u (Muharremi, 2021). Osim što su sporazumi omogućili ulazak američkog kapitala u obje zemlje preko Razvojne financijske korporacije (DFC) i banke EXIM, dijelovi sporazuma doista nisu imali nikakve veze s normalizacijom ekonomskih odnosa Srbije i Kosova. Ticali su se specifičnih američkih interesa kao što su zabrana 5G mreže, priznanje preseljenja

² Tih "osam ratova" u oba mandata uključuje ratove između Izraela i Hamasa, Izraela i Irana, Ruande i Konga, Tajlanda i Kambodže, Armenije i Azerbajdžana, Indije i Pakistana, Egipta i Etiopije, Srbije i Kosova. Ratovi koje je doista dovršio sporazumom jesu sukob Izraela i Hamasa u Gazi te sukob Ruande i Konga. Sporazum između Armenije i Azerbajdžana postignut je nakon što je rat završio dvije godine ranije. Rat između Tajlanda i Kambodže nije završen sporazumom, nego jednostavno Trumpovom prijetnjom da će blokirati trgovinske pregovore i uvesti im carine od 36% ako nastave sukob. Na isti je način navodno zaustavio rat između Indije i Pakistana, nateravši, prema vlastitom iskazu, strane na okončanje neprijateljstva prijetnjom carinama od oko 200 do 250%. Indija negira ikakvu Trumpovu ulogu u okončanju tog sukoba. Egipat i Etiopija te Srbija i Kosovo uopće nisu ratovali. Konačno, rat između Izraela i Irana nije zaustavio.

američkog veleposlanstva u Jeruzalem te označavanje Hezbolaha terorističkom organizacijom.

Budući da se ne temelji na međunarodnopravnim normama i institucionalnim mehanizmima, transakcijski mir često ostavlja sukobljene strane u formalnopravnom i politički neodređenom odnosu. Stoga stabilnost takvih aranžmana u velikoj mjeri ovisi o dva čimbenika: političkoj volji ugovornih strana te sposobnosti posrednika da silom ili prijetnjom sile održava postignuti dogovor. Navedeni primjeri normalizacije odnosa to ilustriraju. U slučaju Maroka i Izraela politička volja dviju država omogućila je naknadno potpisivanje niza sporazuma o gospodarskoj i vojnoj suradnji. Nasuprot tomu, proces ekonomske normalizacije između Srbije i Kosova pokazao se znatno krhkim. Većina od šesnaest točaka Washingtonskih sporazuma ostala je neprovedena, a novi ciklus političkih napetosti između Beograda i Prištine 2022. i 2023. doveo je do najozbiljnije sigurnosne krize od rata 1998.–1999.

Sposobnost posrednika da provede dogovor se, u skladu s instrumentalnim poimanjem moći kao sile, svodi na metodu poticaja i kazne, odnosno “mrkve i batine”. Strane u sukobu dobit će poticaje za prekid vatre (unosni sporazum sa SAD-om) ili kaznu u obliku sankcija, carina, obustave pomoći te drugih instrumenata ekonomske prisile. Međutim, prisila daje rezultate samo u specifičnim okolnostima, tj. kada postoji izražena asimetrija moći između posrednika i sukobljenih strana (vidi Zartman i Rubin, 2000). SAD relativno lako može nametnuti kompromis u regionalnim krizama u kojima raspolaže jasnom nadmoći, ali u sukobima koji uključuju velike sile logika djelovanja bitno je drukčija.

U ratu između Rusije i Ukrajine asimetrija moći nije jednostrana. Ukrajina je u velikoj mjeri ovisna o političkoj, financijskoj i vojnoj potpori Zapada, dok Rusija, kao nuklearna sila, zadržava određeni stupanj strateške simetrije u odnosu na Washington. U takvim okolnostima uspjeh mirovnog plana ovisi prvenstveno o postizanju sporazuma s Moskvom. Posljedično, pritisak se ne raspoređuje ravnomjerno, nego se intenzivira prema slabijoj strani kako bi se pridobila ona jača. Ograničena sposobnost Trumpove administracije da pridobije Rusiju na kompromis proizlazi i iz činjenice da Putin inzistira na raspravi o tzv. “temeljnim uzrocima sukoba”. Ti se uzroci u ruskom diskursu zapravo svode na njihove maksimalističke ratne ciljeve koji se postavljaju kao preduvjet za započinjanje mirovnih pregovora uopće.

Ruski maksimalistički ciljevi, opisani u uvodu, ukazuju na intrinzično ograničenje Trumpova transakcijskog pristupa, jer rješenje koje Trump nudi u praksi podrazumijeva zamrzavanje sukoba. To je vidljivo iz njegova inzistiranja na prekidu vatre kao početnoj točki pregovaračkog procesa. Međutim, Trumpova administracija od početka nije ponudila jasnu viziju sveobuhvatnog mirovnog sporazuma za strane u sukobu, što samo potvrđuje da prekid vatre nije pretpostavka za smislene mirovne pregovore, nego prije svrha po sebi. Dugoročnu stabilnost zamrznutog su-

koba trebali bi, prema toj logici, osiguravati upravo bilateralni komercijalni sporazumi posrednika i sukobljenih strana. Trump je inicijalno odbio uključiti sigurnosna jamstva u ugovor o mineralima, jer je investicijski ugovor snažniji od bilo kakvog političkog rješenja. Trumpovo čuveno obrazloženje Zelenskom da će prisutnost američkih kompanija sama po sebi jamčiti sigurnost Ukrajine sažima čitavu bit transakcijski utemeljenog mira – kršenje prekida vatre bilo koje strane postaje nezamislivo u kontekstu unosne investicijske međuovisnosti sa SAD-om.

5. Zaključak

Trumpova mirovna inicijativa za Ukrajinu pokazuje elemente drukčijeg modela upravljanja sukobima, čime se uklapa u širi obrazac postliberalnog međunarodnog poretka, u kojemu stabilizacija sukoba često ima prednost pred njegovim potpunim rješavanjem. U literaturi se takav pristup opisuje pojmom “revizionističko upravljanje sukobima”, koji je srodan autoritarnom modelu u mjeri u kojoj podrazumijeva normalizaciju uporabe sile i mogućnost “pobjedničkog mira”, ali se od njega razlikuje po naglašenoj transakcijskoj, odnosno ekonomskoj dimenziji. Empirijska analiza pregovaračkog procesa pokazuje da je ključni instrument Trumpova transakcijskog pristupa miru format odvojenih bilateralnih pregovora sa sukobljenim stranama. Takav pristup omogućuje istodobno zamrzavanje sukoba i njegovu stabilizaciju kroz političko-ekonomske sporazume s uključenim akterima. Drugim riječima, posrednik u takvom modelu ne djeluje kao neutralna i nepristrana treća strana, u skladu s međunarodnopravnim normama, nego kao zainteresirani akter koji u pregovaračkom procesu nastoji ostvariti i geopolitičke i privatne ekonomske interese.

Iz navedenog proizlazi da je malo vjerojatno da će se mir između Rusije i Ukrajine postići klasičnim diplomatskim sporazumom u okviru posredovanja Trumpove administracije. Međutim, iskustva iz drugih njegovih posredovanja mogu dati određene naznake budućeg aranžmana. Primjerice, sporazum između Armenije i Azerbajdžana iz 2025., postignut uz Trumpovo posredovanje, u velikoj je mjeri formalizirao vojni ishod rata iz 2020. i azerbajdžansku pobjedu u Gorskom Karabahu 2023., što je za Armeniju u praksi značilo prihvaćanje nepovoljnog, odnosno pobjedničkog mira. Središnji element tog sporazuma postao je infrastrukturni projekt *Trump Route for International Peace and Prosperity* (TRIPP), transportni i energetski koridor koji povezuje Azerbajdžan s njegovom eksklavom Nahčivan preko armenskog teritorija, uz dugoročne koncesije dodijeljene američkim investitorima.

Karakteristično je za transakcijsku diplomaciju i revizionističko upravljanje sukobima da se mir ne oblikuje kao politički kompromis između sukobljenih strana, nego kao okvir koji stabilizira teritorijalni ishod rata i istodobno otvara prostor za nove geopolitičke i ekonomske projekte. U slučaju južnog Kavkaza taj je projekt

imao i širu stratešku dimenziju, jer je omogućio prometnu i energetska povezanost Turske, Azerbajdžana i srednje Azije bez prolaska kroz Iran ili Rusiju. Ako se slična logika primijeni i na rat u Ukrajini, može se pretpostaviti da će eventualni mir nastati tek nakon jasnije konsolidacije vojnih rezultata na terenu, dok bi uloga SAD-a bila usmjerena na institucionalizaciju takvog ishoda kroz širi geopolitičko-ekonomski okvir i na investicijsku suradnju čiji je temelj postavljen paralelnim pregovorima s Ukrajinom i Rusijom.

LITERATURA

- Bağ, T. (2025) "History of Negotiations and Peace Talks Between Russia and Ukraine in the Conflict Between These Countries", *International conference KNOWLEDGE-BASED ORGANIZATION*, vol. 31, br. 1, Nicolae Balcescu Land Forces Academy, 2025, str. 10-18. <https://doi.org/10.2478/kbo-2025-0002>
- Bilandžić, M. i Burazin, I. (2026) *Ruska agresija na Ukrajinu: Ukrajina između rata i nestabilnosti*. Zagreb: Despot infinitus.
- Bilandžić, M., Štimac, T. i Pandžić, J. (2023) "Između strateškog racionalizma i strateške kulture: obrazloženje uzroka ruske agresije na Ukrajinu", *Policija i sigurnost*, 32 (4), str. 345-366. <https://doi.org/10.59245/ps.32.4.1>
- Boban, D. (2023) "Međunarodno društvo u konceptima vanjske politike Ruske Federacije 2000–2023: Analiza prema pristupu Engleske škole međunarodnih odnosa", *Anali Hrvatskog politološkog društva*, 20, str. 183-204.
- Buzar, S. (2023) "Rat protiv 'carstva laži': Moralno-eshatološki vidik u geopolitičkoj misli Aleksandra Dugina i Putinova 'specijalna vojna operacija'", *Anali Hrvatskog politološkog društva*, 20, str. 205-220.
- Chandler, D. (2017) *Peacebuilding: the twenty years' crisis, 1997–2017*. Cham: Palgrave Macmillan.
- Denisova, K. (2025) "Zelensky reveals full 20-point peace plan draft backed by Ukraine, U.S.", *The Kyiv Independent*. Dostupno na: <https://kyivindependent.com/zelensky-reveals-20-point-peace-plan-draft-backed-by-ukraine-us/> (pristupljeno: 11. siječnja 2026.).
- European Commission (2025) *Statement by President von der Leyen on peace discussions regarding Ukraine*. Dostupno na: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/statement_25_2791 (pristupljeno: 11. siječnja 2026.).
- Filipović, V. (2015) *Ispod plavih šljemova: motivi država za sudjelovanjem u misiji UNPROFOR 1992-1995*. Zagreb: Plejada.

- Goddard, S. E. i Newman, A. (2025) "Further back to the future: Neo-royalism, the Trump administration, and the emerging international system", *International Organization*, 79 (S1), str. S12-S25. <https://doi.org/10.1017/S0020818325101057>
- Hynek, N., Richmond, O. P. i Senk, M. (2025) "Ukraine and the End of Peacemaking", *The Washington Quarterly*, 48 (4), str. 111-131. <https://doi.org/10.1080/0163660X.2025.2595869>
- Kovačević, B. (2025) *Ruske teme*. Beograd i Zagreb: Kruzak i Udruženje za kulturu povezivanja Most Art Jugoslavija.
- Kurelić, Z. (2023) "Rat protiv liberalnog antikrista" u Kulenović, E. (ur.) *Politike polarizacije i kulturni rat u Hrvatskoj*. Zagreb: Fakultet političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, str. 179-197.
- Lewis, D. (2022) "Contesting liberal peace: Russia's emerging model of conflict management", *International Affairs*, 98 (2), str. 653-673.
- Marder, M. (2025) *The Marshall Plan in reverse*. The Philosophical Salon. Dostupno na: <https://thephilosophicalsalon.com/the-marshall-plan-in-reverse/> (pristupljeno: 30. siječnja 2026.).
- Margaletić, K. (2022) "Unaprjeđenje tipologije mirovnih sporazuma na primjeru Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini", *Polemos*, XXV (51), str. 13-36.
- Masters, J. i Merrow, W. (2025) *How much U.S. aid is going to Ukraine?*. Council on Foreign Relations. Dostupno na: <https://www.cfr.org/article/how-much-us-aid-going-ukraine> (pristupljeno: 11. siječnja 2026.).
- Mearsheimer, J. J. (2022) *Playing with fire in Ukraine: The underappreciated risks of catastrophic escalation*. Foreign Affairs. Dostupno na: <https://www.foreignaffairs.com/ukraine/playing-fire-ukraine> (pristupljeno: 24. siječnja 2026.).
- Mladić, D. (2011) "Klasična realistička teorija međunarodnih odnosa i etika", *Obnovljeni život*, 66 (2), str. 173-186. <https://hrcak.srce.hr/67988>
- Muharremi, R. (2021) "The 'Washington Agreement' Between Kosovo and Serbia", *ASIL Insights*, 25 (4), str. 1-7. Washington, D.C.: American Society of International Law.
- Papenfuss, M. (2025) "Elon Musk and DOGE promised \$2 trillion in savings. In reality, government spending is up", *The Independent*. Dostupno na: <https://www.independent.co.uk/news/world/americas/us-politics/musk-doge-trump-cuts-government-spending-b2742934.html> (pristupljeno: 30. siječnja 2026.).
- Picula, B. (2005) "Post-conflict Elections and the International Community: Principles and Experiences", *Međunarodne studije*, V (1), str. 21-39.
- Popović, P. (2021) *Realist perspectives on Trump's illiberal counterrevolution*. E-International Relations. Dostupno na: <https://www.e-ir.info/2021/03/25/realist-perspectives-on-trumps-illiberal-counterrevolution/> (pristupljeno: 24. siječnja 2026.).

- Popović, P. (2024) "Redefining the status quo state: collective support, order-maintenance, and self-restraint", *International Politics*. <https://doi.org/10.1057/s41311-024-00635-z>
- Reuters (2020) U.S. to Sell Morocco \$1 Billion in Drones, Precision-Munitions. Dostupno na: <https://www.reuters.com/article/us-usa-morocco-drones-exclusive-idUSKBN28L2TO/> (pristupljeno: 24. siječnja 2026.).
- Richmond, O. P. (2011) *A post-liberal peace*. New York: Routledge.
- Richmond, O. P. (2025a) "A prelude to revisionism? The stalemated peace model and the emergence of multipolarity in international order", *Contemporary Security Policy*, 46 (2), str. 197-225. <https://doi.org/10.1080/13523260.2024.2437928>
- Richmond, O. P. (2025b) "Peace in an authoritarian international order versus peace in the liberal international order", *International Affairs*, 101 (4), str. 1381-1401.
- Schweller, R. L. (2021) *America and the World – The Effects of the Trump Presidency: Trump's Realism*. H-Diplo | ISSF Policy Series. Dostupno na: <https://issforum.org/essays/PDF/Schweller-Policy-29Apr2021.pdf> (pristupljeno: 30. siječnja 2026.).
- Schweller, R. (2023) "Trump's Realism" u R. Jervis, S. Goddard, D. Labrosse i J. Rovner (ur.) *Chaos Reconsidered: The Liberal Order and the Future of International Politics*. New York Chichester, West Sussex: Columbia University Press, str. 55-64.
- Stepanenko, K. (2025) "28 points later: Why Trump's latest peace plan for Ukraine is different", *The Kyiv Independent*. Dostupno na: <https://kyivindependent.com/28-points-later-why-trumps-latest-peace-plan-for-ukraine-is-different/> (pristupljeno: 30. siječnja 2026.).
- Tohi, W. (2025) "Trump's tax cut ambitions clash with Ukraine deadlock amid economic optimism", *Trump News*. Dostupno na: <https://www.trump.news/2025-05-02-trumps-tax-cut-ambitions-clash-with-ukraine-deadlock.html> (pristupljeno: 11. siječnja 2026.).
- Trump, D. J. (2015) *Great Again: kako podići na noge našu onemoćalu Ameriku*. Zagreb: MATE d.o.o.
- Vicente, A. (2024) "The impact of Donald Trump's 2024 re-election on US foreign policy: The advent of transactional realism", *Polis*, 2 (10), str. 67-76. <https://doi.org/10.34628/WH03-NE35>
- Weller, M. (2025) *Trump's strategy on Ukraine is smarter than you think*. Cambridge Initiative for Peace Settlements. Dostupno na: https://cambridgepeace.org/2025/08/07/trump_strategy_on_ukraine/ (pristupljeno: 11. siječnja 2026.).
- Yuan, X. (2022) "The Chinese approach to peacebuilding: contesting liberal peace?", *Third World Quarterly*, 43 (7), str. 1798-1816. <https://doi.org/10.1080/01436597.2022.2074389>
- Zartman, I. W. i Rubin, J. Z. (2000) *Power and Negotiation*. Michigan: University Press of Michigan.

Petar Popović

TRANSACTIONAL PEACEMAKING:
AN ANALYSIS OF TRUMP'S PEACE INITIATIVE FOR UKRAINE

Summary

This paper analyzes the peace initiative of Donald Trump's administration aimed at ending the war between Russia and Ukraine in the context of the crisis of the liberal international order. The theoretical framework draws on the literature on post-liberal peace and authoritarian conflict management, with particular attention to concepts such as "revisionist conflict management", which highlight the central role of transactional logic in contemporary peace processes. The empirical section focuses on the negotiation format employed in Trump's peace initiative. Specifically, it examines the strategy of separate bilateral negotiations conducted by the United States in parallel with Ukraine and Russia. This format allows the mediator to combine political, security, and economic instruments of pressure, while the peace process itself becomes linked to investment and broader economic arrangements. Such an approach produces a specific form of transactional peace: in practice, a frozen conflict in which a political compromise is shaped and imposed by the dominant power.

Keywords: Trump, Russia, Ukraine, Peace, Transactional Diplomacy, Conflict Management

Petar Popović, izv.prof.dr.sc., Sveučilište u Zagrebu, Fakultet političkih znanosti.
E-mail: petar.popovic@fpzg.hr